

דְּהָא סְתָמוּ לְשִׁמוּ קָאֵי וְאִפִּילוּ הִכִּי כִּי שְׁחִיט לִיה שְׁלֵא לְשִׁמוּ
 קָשֶׁר וְכֹ' כִּי שְׁחִיט נִמִּי לְשִׁמוּ וְשְׁלֵא לְשִׁמוּ וְכו', ומבואר
 מזה, ש'שלא לשמו' אינו עוקר את הקרבן מ'לשמו', כי 'סתמא
 לשמה' הוא דין שחל בקרבן שעומד 'לשמו', ולא מועילה
 מחשבתו 'שלא לשמו' לעקור זאת, אלא נחשב כשוחט 'לשמו'
 ו'שלא לשמו' [והטעם ש'שלא לשמו' בזמנו פסול אף שלא
 נעקר מ'לשמו', משום שמחשבת 'שלא לשמו' היא מחשבת
 פסול הפוסלת את הקרבן כמו מחשבת פיגול, וראה מחלוקת
 בזה בביאורנו לעיל (נט, ב ד"ה לשמו)], שאם נפרש ש'שלא לשמו'
 עוקרו מלשמו, אם כן אינו עומד עתה אלא 'שלא לשמו', ואיך
 הוכיח רבא מכאן למחשבת 'לשמו' ו'שלא לשמו' [וגם לרב אדא
 בר אבהו שחילק בין 'היכא דאמר להיכא דלא אמר', אין הכוונה
 שכשלא אמר 'לשמו', ש'לא לשמו' עוקר את 'סתמו לשמו',
 אלא הכוונה היא שלגבי 'לשמו' ו'שלא לשמו' יש הבדל בין אם
 אמר מפורש 'לשמו' או אם לא אמר] (ח' הגר"ז הלוי על הרמב"ם
 מעשה הקרבנות ד, יא).

פְּסַח שְׁשִׁחֲטוּ בְּשֶׁאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה בְּשִׁנִּי בְּעָלִים מָהוּ, כלומר,
 שהיה של ראובן ושחטו לשם שמעון, אבל לא עקר שם פסח ממנו
 (רש"י). דהיינו, שמדובר כששחט על מנת לזרוק לשם שמעון, ולא
 שהשחיטה עצמה היתה שלא לשם בעלי, כי זו אינה מחשבה
 הפוסלת בזמנו [כמבואר בגמ' להלן (סא, א, ראה ביאורנו שם)],
 וממילא בודאי אינה עוקרת ממנו שם פסח שלא בזמנו (מקדש
 דוד קונטרס עניי קדשים ד, ג; חזו"א או"ח קד לף זה). אך יתכן שגם
 במקרה שחשב על השחיטה עצמה שתהא שלא לשם בעלי,
 הסתפקה הגמ' אם מחשבה זו מכשירה שלא בזמנו, כיון שבזמנו
 זו היא מחשבה הפוסלת משום 'שלא למנויי' [ראה ביאורנו להלן
 שם] (חזו"א שם). ויש שכתב, שדוקא מחשבת 'שלא לשמו' או
 שינוי בעלים הן מחשבות שעוקרות שם פסח מהקרבן, כיון שזהו
 פסול בגוף הקרבן שעמד מתחילה 'לשמו' ולשם בעליו, אבל
 מחשבת 'שלא למנויי' אינה מועילה לעקור שם פסח מהקרבן,
 כיון שהוא פסול שלא בגוף הקרבן [כמבואר להלן (סב, ב)] ואינו
 שייך אלא בפסח, אבל בשאר ימות השנה שבלאו הכי אינו עומד
 לאכילה, אין מחשבה זו משנה את דינו (דבר שמואל).

שִׁנִּי בְּעָלִים בְּשִׁנִּי קוֹדֵשׁ דְּמִי וּמִכְשִׁיר לִיה או לא, וצדדי
 הספק הם, האם מחשבת שלא לשמה [שינוי קודש] מכשירה
 אותו משום שהיא מחשבה הפוסלת בקרבן פסח ומחמת הפסול
 נעקר ממנו שם פסח, ואם כן גם מחשבת שינוי בעלים, כיון
 שהיא מחשבה הפוסלת בקרבן פסח, עוקרת היא ממנו שם פסח,
 או שמא דוקא במחשבת 'שלא לשמו', שעוקר במחשבתו את
 הקרבן מפסח לשלמים, מכשיר הוא בכך את הקרבן בשאר ימות
 השנה, אבל מחשבת שינוי בעלים, אינה מחשבה העוקרת שם
 פסח מהקרבן, ועל כן לא תועיל להכשירו בשאר ימות השנה.

פְּסַח שְׁשִׁחֲטוּ בְּשֶׁאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה לְשִׁמוּ וְשְׁלֵא לְשִׁמוּ מָהוּ מִי
 אֲתִי שְׁלֵא לְשִׁמוּ וּמִפִּיק לִיה מִיָּדִי לְשִׁמוּ וּמִכְשִׁיר לִיה או לא,
 ואפילו לרבי מאיר הסובר בעלמא 'תפוס לשון ראשון', אין אומרים
 שבודאי הפסח פסול משום שהמחשבה הראשונה היתה 'לשמו',
 אלא גם לשיטתו הסתפקה הגמ' לענין 'לשמו' שלא בזמנו, האם
 נאמר שכיון שאינו נוהג בשאר הזבחים, אינו חשוב לחול על
 הפסח לפוסלו, ואם חשב אחר כך 'שלא לשמו', הרי זו עקירה
 למחשבה הראשונה וכשר, או שמא גם לגבי הפסול של 'לשמו'
 סובר רבי מאיר שאומרים 'תפוס לשון ראשון' ונפסל הקרבן (תוס').

ואף שסוף כל סוף גם מחשבת 'לשמו' היא מחשבה הפוסלת
 בפסח, מכל מקום כיון שפסח שלא בזמנו יש עליו שם פסח
 גם ללא מחשבה [וכשאר קרבנות ש'סתמן לשמן'], ממילא אין
 מחשבת 'לשמו' מוסיפה בפסולו כלום, ואם כן כשחושב 'שלא
 לשמו' עוקר הוא בכך את הפסח מ'לשמו' ו'שלא לשמו', חזו כוונת
 הגמ' להלן שהפסול של 'שלא לשמו' נוהג בכל הזבחים והפסול
 של 'לשמו' אינו נוהג בכל הזבחים, כלומר, שדוקא מחשבת 'שלא
 לשמו' הנוהגת בשאר זבחים מחילה שם פסול על הקרבן, ולכן אי
 אפשר להפקיע את הפסול כשיחזור ויחשוב 'לשמו', מה שאין
 כן מחשבת 'לשמו' בפסח שלא בזמנו, שאינה מחשבה פוסלת,
 שהרי הקרבן מצד עצמו עומד לשם פסח אף אם לא חשב עליו
 'לשמו', רק שכדי להכשירו צריך לעוקרו משם פסח ולחשוב עליו
 'שלא לשמו', ולכן גם אם חשב 'לשמו' יכול לעוקרו במחשבת
 'שלא לשמו' (שיעורי רבי דוד פוברסקי ב, קצא).

ובאופן ששחטו 'שלא לשמו ולשמו' לא הסתפקה הגמ' לפי רבי
 מאיר, כי באופן זה בודאי אומרים 'תפוס לשון ראשון' (מהרש"א,
 ע"פ תוס'). ואף שגם הכשרת הקרבן על ידי מחשבת 'שלא
 לשמו' שלא בזמנו אינה נוהגת בשאר הזבחים מלבד פסח [ואם
 כן לכאורה גם באופן זה יש להסתפק אם אומרים 'תפוס לשון
 ראשון' כמו לגבי 'לשמו ולא לשמו'], מכל מקום כיון שגם שאר
 קרבנות כשרים כשחשב 'שלא לשמו' [רק שלא עלו לבעלים
 לשם חובה], נחשב הדבר כנוהג גם בשאר זבחים (מהרש"א שם).

ויש שכתב, שעדיין אין זה נחשב שנוהג בשאר זבחים, כיון
 שבפסח 'שלא לשמו' הוא מכשיר, ואילו בשאר זבחים רק
 אינו פוסל אך אינו מכשיר. אלא שעל פי המבואר לעיל בסמוך
 (ד"ה ואף), דוקא לגבי 'לשמו' שייכת סברא זו 'שאינו נוהג בשאר
 זבחים', משום שגם לולא מחשבה זו עומד הוא לשם פסח ואין
 מחשבת 'לשמו' מחילה עליו שם פסול, ועל כן כשחושב 'שלא
 לשמו', עוקר בכך שם פסח ממנו, אבל לגבי 'שלא לשמו', הרי
 היא מחשבה העוקרת שם פסח מהקרבן, ואם כן אין חיסרון בכך
 שמחשבה זו אינה מכשירה בשאר זבחים (שיעורי רבי דוד פוברסקי
 ב, קצד).